

Raadsinformatiebrief

GEMEENTEBESTUUR

RIB nummer 2023 2023/18
collegevergadering d.d. 5 december 2023
programma Centrumstad Venlo
portefeuillehouder M. Pollux

ons kenmerk 107020
team RGPMAN
steller MA Huson
doorkiesnummer 077-3596961
e-mail m.huson@venlo.nl
datum 22-11-2023
bijlage(n)
datum verzonden

21 DEC. 2023

Onderwerp

Openbare Ruimte Maaskade en de Hoogwaterkering Lage Loswal/ 't Bat

Kennismemen van

Met deze Raadsinformatiebrief informeren wij u over:

- de afspraken met het Waterschap Limburg over het onderzoek naar een mogelijke versnelde vervanging van de afgekeurde waterkerende voorzieningen aan de Maaskade/Lage Loswal,
- een doorkijk naar de nadere verkenning van een integrale aanpak en aanleg van de openbare ruimte Maaskade met een nieuwe hoogwaterkering in de periode 2026-2028, en de definitieve besluitvorming door uw raad daarover eind 2024,
- De aanpak van de herinrichting openbare ruimte Maaskade (tijdelijk en definitief).

Aanleiding

In 2017 werd besloten tot de herinrichting van de Lage Loswal. Met de uitgevoerde herinrichting is fase 1 van de plannen gerealiseerd. Daarbij werd (als fase 2) ook een wenkend perspectief geschetst voor een nieuwe hoogwaterkering op de Maaskade, die tevens het vestingverleden van Venlo verbeeldt.

Visie uit 2017

Dat de opgaves rondom de waterkering en de Maaskade nauw met elkaar verbonden zijn is wel duidelijk. Daarbij betreft het ook zeer complexe opgaves, die om een gefaseerde, maar bij voorkeur integrale, aanpak vragen. We zijn daarbij afhankelijk van het Waterschap Limburg en het HWBP (Hoogwaterbeschermingsprogramma). Dat laatste is een nationaal programma voor grootschalige waterveiligheidsopgaven. Als instantie is het HWBP zowel procesbeoordelaar als ook subsidieverstrekker.

Proces tot nu toe

De realisatie en ingebruikname van de Lage Loswal begin 2021 was de eerste fase van de herinrichting van de openbare ruimte van de Maaskade. In 2021 sloten de gemeente Venlo en het Waterschap Limburg een Intentieovereenkomst (IOK). Daarmee gingen beiden een inspanningsverplichting aan voor een gezamenlijk onderzoek naar een versnelde vervanging van de waterkering 't Bat (fase 2 plannen Lage Loswal) in combinatie met de verdere aanpak van de herinrichting van de openbare ruimte van de Maaskade. Daarvoor werden twee zaken parallel opgepakt :

(1) Ingangstoets

Allereerst werd voor kering 't Bat het traject van de ingangstoets doorlopen bij het HWBP. In april 2022 besloot deze positief daarop. Een belangrijk resultaat. Met name een integrale aanpak van de benodigde dijkversterking (door Waterschap Limburg) en de herinrichting van de Maaskade (door de gemeente Venlo) in één werk werd daarbij als 'doelmatig' gezien. Daarom is de waterkering definitief toegelaten tot het programma van het HWBP als voorfinancieringsproject. Dat houdt in dat er voor dit project zicht is op een gefaseerde toekenning van financiële middelen vanaf 2029 en verder. Realisatie van het project kan daarmee in tijd naar voren worden gehaald, mits de gemeente Venlo als initiatiefnemer van de versnelling, de rentekosten van deze voorfinanciering voor haar rekening neemt. De beoogde, versnelde realisatie van de kering in 2026 -2028 kan alleen met behulp van een dergelijke voorfinanciering.

(2) Ontwerpstudie

Tevens startte de gemeente, in het voorjaar van 2022, samen met een Klankbordgroep van bewoners, ondernemers, en met medeneming van het Waterschap Limburg, met het opstellen van een integraal ontwerp voor de openbare ruimte Maaskade en een nieuwe kering. Deze ontwerpstudie is inmiddels gereed. De volgende stap is een nader onderzoek naar de haalbaarheid van dit plan.

Ontwerpstudie Maaskade met kering 2022/2023

In deze brief gaan we achtereenvolgens in op het vervolgtraject met het Waterschap Limburg/HWBP, de besluitvorming in 2024, de risico's, de tijdelijke inrichting van de Maaskade en de terugvalscenario's.

Vervolgtraject Waterschap Limburg/HWBP: haalbaarheidsonderzoek

Om perspectief te houden op een versnelde en gecombineerde aanpak van de waterkering en de openbare ruimte hebben wij op 5 december 2023 besloten, in te gaan op het aanbod van het Waterschap Limburg om nu een gezamenlijk haalbaarheidsonderzoek uit te voeren. De kosten van dit onderzoek worden door beide partijen gedeeld. Het onderzoek start dit jaar en is in juni 2024 gereed.

Het haalbaarheidsonderzoek levert met name technische en financiële informatie op die, zowel voor de gemeente als het waterschap/HWBP relevant zijn. Het onderzoek volgt hiervoor een procedure die aansluit bij de aanpak die door het HWBP wordt voorgeschreven. Dit houdt onder meer in dat er niet één, maar in totaal drie oplossingsvarianten onderzocht zullen worden, waarvan de door ons gemaakte ontwerpstudie er één is. Een tweede variant is een nog te ontwikkelen 0-variant van het waterschap (sober en doelmatig). Daarmee kan een derde variant worden ontwikkeld (een mengvorm van de pluspunten van de eerste en tweede variant). Tot slot worden alle varianten volgens de criteria van het HWBP beoordeeld en zal slechts één van de drie oplossingen worden aangemerkt als 'voorkeursvariant'. Dit is de variant die voor een nader te bepalen subsidie in aanmerking komt.

Daarmee staat het komend half jaar in het teken van gezamenlijk onderzoek waarvoor we een Addendum op de Intentieovereenkomst uit 2022 zijn aangegaan. Met het onderzoek wordt het komend half jaar duidelijk of, en onder welke technische en financiële voorwaarden, de nieuwe kering door het HWBP / Waterschap Limburg al in de periode tussen 2026-2028 zou kunnen worden aangelegd.

Besluitvorming 2024

Omdat er sprake is van een integrale opgave werken we voor de voorbereiding en aanleg van de kering intensief samen met het Waterschap Limburg. Daarnaast vraagt een versnelde realisatie van de kering (tussen medio 2026- 2028) altijd een financiële bijdrage van de gemeente voor de rentekosten van de voorfinanciering. Het Waterschap Limburg schat de rentekosten van de voorfinanciering nu tussen de € 2 miljoen en € 4,5 miljoen. Met de resultaten van het haalbaarheidsonderzoek zal ook de nauwkeurigheid in de berekening van deze rentekosten toenemen. De kosten van de voorfinanciering zijn aanvullend op een eventuele gemeentelijke bijdrage in de technische oplossingsvariant van de waterkering. De totale kosten van de door de gemeente geambieerde kering 't Bat worden door het Waterschap Limburg nu geraamd op € 10 miljoen tot € 25 miljoen. Daarvan betaalt het HWBP / Waterschap Limburg een nader te bepalen gedeelte.

Het is belangrijk dat de gemeente Venlo tenminste in staat wordt gesteld op dat punt een financiële afweging te maken. Deze afweging is nodig, omdat de voorkeursvariant van het HWBP misschien afwijkt van de door de gemeente geambieerde oplossing. Als dat het geval is dan heeft de gemeente de keuze om een eigen financiële bijdrage te doen in de kosten van de kering om deze ambities alsnog waar te maken. Een eventuele eigen bijdrage door de gemeente aan de kering is aanvullend op de kosten van de voorfinanciering.

Een beslissing over het, al dan niet, aangaan van bovengenoemde financiële verplichtingen is onderdeel van de integrale afweging en besluitvorming (go / no go) in november 2024. Een besluit over de benodigde financiële middelen is daarmee onderdeel van de begroting 2025-2028. Dit haalbaarheidsonderzoek verplicht de gemeente op het punt van de voor- en

cofinanciering van de kering tot niets. Het onderzoek levert, ook voor ons, waardevolle informatie op, houdt alle opties open en past binnen de aanbouwtijd van Aan de Stadsmuur.

Risico's

Er is zowel sprake van een maatwerk aanpak bij het onderhavige haalbaarheidsonderzoek, als ook bij een eventueel daarop volgende fase. Het Waterschap Limburg ziet, bij een raadsbesluit waarbij de benodigde middelen beschikbaar worden gesteld, ook perspectief op een gecombineerde en gecombineerde doorloop van de vervolgfases (uitwerking en realisatie) bij het HWBP. Daarmee voorziet het Waterschap Limburg een start van de realisatie van waterkering en openbare ruimte in het najaar van 2026 en een oplevering twee jaar nadien. Uiteraard kunnen er zich – ook al is ingestemd met het beschikbaar stellen van de benodigde middelen – altijd omstandigheden voordoen die de (start van de) uitvoering vertragen. In dat geval blijft de tijdelijke inrichting Maaskade langer gehandhaafd.

Tijdelijke inrichting Maaskade

De komende maanden worden de woningen van JPO van Aan de Stadsmuur gefaseerd opgeleverd. Aansluitend start de gemeente met de aanleg van een volwaardige, doch tijdelijke inrichting ter plaatse van deze woningen. Waar daarvoor ruimte is, wordt ingezet op gerichte vergroening. Voor de bouw van de laatste woontoren voor Grenswerk (een project van Woonwenz) is tot begin 2025 een deel van de (rijbaan van de) Maaskade nodig voor de bouwplaatsinrichting. Het andere deel van de Maaskade moet open blijven voor de bereikbaarheid van de binnenstad. Daarom kan in alle gevallen op zijn vroegst pas vanaf medio 2025 worden doorgepakkt op de aanleg van de definitieve openbare ruimte Maaskade. Vanaf medio 2025 is verkeer van auto's en fietsen weer in twee richtingen mogelijk.

Terugvalscenario's

We hebben als college gekozen voor het hiervoor geschetste traject. Als we nu besloten hadden af te zien van het onderzoek dan blijft de haalbaarheid van een gezamenlijke aanpak ongewis. Het perspectief op een versnelde, gecombineerde doorontwikkeling en uitvoering van de kering en de openbare ruimte was dan ook op voorhand vervallen. Alles afwegend hebben wij ervoor gekozen om – gezien het nut van het onderzoek en het feit dat daar in relatie tot de bouwontwikkeling Aan de Stadsmuur ook nog voldoende tijd voor is – alle opties open te houden en te koersen op definitieve besluitvorming in november 2024.

Ontwerpstudie Maaskade met kering 2022/2023

Terugvalscenario openbare ruimte Maaskade

Mocht eind volgend jaar duidelijk worden dat een versnelde en gecombineerde aanleg van de kering en Maaskade niet haalbaar is, dan wordt alleen de openbare ruimte vanaf medio 2025 opnieuw ingericht. Wij verwachten dat een groot deel van de afgeronde ontwerpstudie toch gerealiseerd kan worden. Echter, de huidige betonnen keringen (over een lengte van 400 m) blijven dan (voorlopig nog) gehandhaafd. Het ontwerp zal ter plaatse van de keringen worden toegesneden op de noodzakelijke bereikbaarheid daarvan.

Begin 2024 zal gestart worden met het opstellen van een ontwerpvariant voor de openbare ruimte Maaskade die rekening houdt met dit terugvalscenario. Ook deze variant zal in nauwe samenspraak met de omgeving (in de vorm van de klankbordgroep) tot stand komen. Dit ontwerp is ruim voor het einde van 2024 gereed en kan – indien het terugvalscenario voor de openbare ruimte aan de orde is - vanaf medio 2025 worden uitgevoerd.

Terugvalscenario kering

Het Waterschap Limburg heeft evengoed de opgave om de afgekeurde kering 't Bat te vervangen. De uiterste termijn daarvoor is 2050. Het feit dat de kering formeel is afgekeurd wil overigens niet zeggen dat de kering zelf een veiligheidsrisico is bij hoogwater. Het betekent dat de kering niet (meer) aan de actuele hoogwaterveiligheidsnormen voldoet en dus op termijn moet worden aangepast.

Het Waterschap Limburg gaat voor de nog komende dijkopgaves (Maas 2050) een zogenaamde Trajectaanpak in gang zetten. Het idee daarbij is om alle komende dijkopgaves van Venlo (m.n. Venlo-Zuid en Blerick) gecombineerd en in één keer in te dienen bij het HWBP. Het doel is om de uitvoering daarvan (nu gepland uiterlijk in 2050) naar voren te halen (gefaseerd tussen 2030-2050) en daarvoor in één keer de middelen te claimen bij het HWBP. Het Waterschap Limburg heeft al laten weten 't Bat (ook) in deze Trajectaanpak te willen meenemen. Het is op dit moment lastig in te schatten welk perspectief deze Trajectaanpak daadwerkelijk biedt voor de door ons geambieerde kering en de Maaskade en binnen welk tijdsbestek. Veel meer dan dat deze Trajectaanpak een (terugval)optie kan zijn voor de realisatie van de kering in de periode tussen 2030 en 2050 kan daar nu niet over gezegd worden. Het budget van het HWBP staat onder druk, zo geeft het Waterschap Limburg aan.

Als het Waterschap Limburg op een later moment alsnog de noodzakelijke vervanging van de afgekeurde keringen oppakt dan moet de Maaskade wederom op de schop. Voor de omgeving betekent dat, dat de Maaskade, vanwege de ruimte die nodig is als werkgebied voor de aanleg van de keringen, dan opnieuw (deels) buiten gebruik moet worden gesteld.

Communicatie

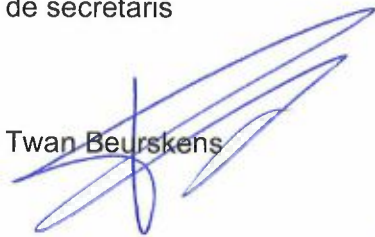
Met behulp van deze brief wordt uw raad, alsook de klankbordgroep en de omgeving, geïnformeerd over deze ontwikkeling. De omgeving zal via de Klankbordgroep vanaf begin 2024 worden betrokken bij de plannen voor een alternatief inrichtingsontwerp waarbij de bestaande betonnen keringen worden ingepast.

Na de (go / no go) besluitvorming door uw raad in november 2024 zal de omgeving al naar gelang opnieuw worden geïnformeerd. Daarvoor wordt gedacht aan een informatieavond waar de betrokkenen uitgebreid worden geïnformeerd over het vervolgproces van kering en/of openbare ruimte Maaskade en wat dat voor hen concreet betekent.

Raadsinformatiebrief

Burgemeester en wethouders van Venlo
de secretaris

Twan Beurskens

de burgemeester

Antoin Scholten

